

TWENTSE Post

MAANDBLAD VOOR TWENTE

HET LANDSCHAP – DE STRUCTUUR
DE NATUUR – DE MENSEN – HET
LEVEN – DE CULTUUR – DE VOLKS-
TAAL – DE GESCHIEDENIS – DE GE-
BRUIKEN – DE STREEKBELANGEN
DE ALGEMENE ONTWIKKELING

HFD. RED. J. W. M. GIGENGACK

NR. 12 DEC. 1971 10^E JRG.

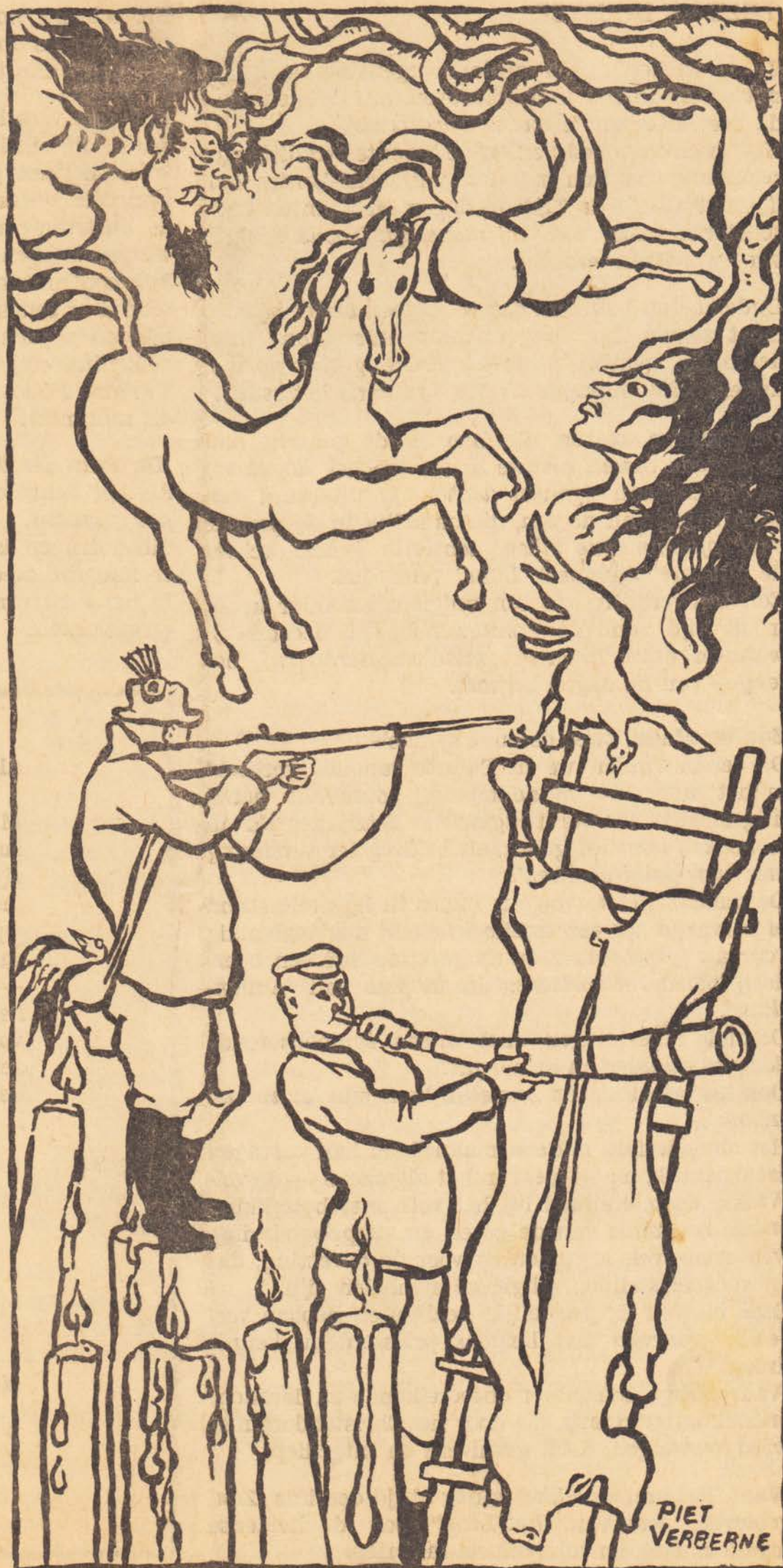
◆

Lech en Duuster

◆

Redactie en Administr. TWENTSE POST
(waarin opgenomen tijdschrift Twenteland)
Beekstr. 51 Hengelo (O.) Tel. 17987
Amsterdam-Rotterdam Bank, Hengelo
Postrekening: 820018 t.n.v. Twentse Post
Abonnements-prijs f 3.50 per half jaar
Losse nummers 75 cent per exemplaar

Advertentie-tarieven op aanvraag. Gehele of gedeeltelijke
overname van artikelen enz. zonder toestemming van de Uit-
geefster verboden. Alle publicaties blijven eigendom v.d. Uitg.

'LECH EN DUUSTER'

Er is wellicht geen grotere tegenstelling in de natuur en in het innerlijk leven van de mens dan de twee uitersten *'Licht en Duisternis'*.

Het Twentse volksleven en de Twentse traditie zijn zeer nauw verweven met deze wit/zwart-kontrasten, die niet alleen *'de Tijd'* in dagen en nachten doen scheiden, maar ook *'het menselijk bewustzijn'* in twee werelden verdelen.

Oude boeren beweren, dat je op geen ander tijdstip moet zaaien dan *'biej ankommende maon'* (fase der maan, waarbij het lichtende deel groter wordt), anders *'kröp de rogge d'r oet'* (verderft het zaad).

De positieve waarde, die hier wordt gehecht aan de periode tussen nieuwe maan (geheel *'doonker'*) en volle maan (geheel *'lech'*), is uiteraard een waardering van de zon, die namelijk in de periode van *'ofnemmende maon'* tenslotte geheel achter de duistere bijplaneet *'Luna'* verdwijnt.

Een zon-verering, die een religieus karakter kreeg in de tijd rond de Zonnewende (21 december), wanneer onze Twentse „*midd'weenterhoarn*” het lengen van de dagen begroet.

Zon en Maan, twee oeroude symbolen.

De eerste vinden we in Twente vanouds verbeeld in het vier-, zes- of achtpakig zonnerad: hetzij uitgesneden in *'ne tuugkiste'*, hetzij gegrift in *'n kooken-iezer'* of gebakken in deeg ter versiering van *'nen palm-paosken'*.

De maansikkel vervolgens (soms in liggende stand of vervaagd tot een driehoek) komt nog veelvuldig voor als *'geffelteken'* op de geveltop van een boerderij of als *'stiepelteken'* in de post van *'n nien-duur'*.

Oeroude afbeeldingen, niet alleen symboliserende *'lech en duuster'* in de natuur.

Ook het geestesleven namelijk kent zijn *'zonne en maone'*.

Het simpele feit, dat een maansikkel kan vervagen tot driehoek, en — meer in het algemeen — de volstrekte onwetendheid bij het volk met betrekking tot de betekenis van de gevel- en stiepelversiering, zijn evenzovele argumenten voor de opvatting, dat zij vóórchristelijke, religieuze symbolen zijn.

Eens moeten zij geestelijke realiteiten hebben verbeeld, waarvan het heidens priesterdom kennis droeg.

Waarachtige, maar zeer ontoereikende en daardoor ondoelmatige kennis, die door het Christendom niet werd vervangen, doch gezuiverd en uitgediept.

Want *'de Aanbiddelijke'* is nog altijd dezelfde *'Zon'* gebleven, waarvan *'hét Licht'* ook de heidense mysticus trok en tot symbool-taal riep.

En ook nu nog leven *'Zon-'* en *'Maan-'*symbolen in onze regio op authentieke wijze voort, zo niet *'bij het volk'*, dan toch *'bij zijn kunstenaars'*.

Het zijn verschillende Twentse kunstschilders geweest, die ons in de afgelopen vijf jaren op actuele wijze hebben geconfronteerd met de eeuwenoude symbolen, waaraan wij in dit blad gedurende de lustrum-periode 1967-'71 meerdere beschouwingen hebben gewijd.

Een confrontatie, zó boeiend, dat wij hebben gemeend er een uitvoerig verslag-in-boekvorm aan te moeten wijden, dat thans in druk is en spoedig verschijnt bij gelegenheid van het 2de lustrum Twentse Post; (zie ook het bericht op blz. 15 van dit nummer).

'De Trap der Vergezichten':

Als het licht door de duisternis breekt, verrast ons het uitzicht. En naarmate de ochtend-nivels uiteendrijven, is het, alsof we stijgen op een ladder en naderbij treden....

In het licht van *'dé Zon'* openen zich ongedroomde vergezichten.

ADVENT

Midwinterhoren
laat horen
zijn monotone
melancholische tonen.
Op diverse kant
van 't Twenteland
— in de vries-blauwe lucht —
het gerucht
voor wie het wil horen:
Jezus geboren,
het Goddelijk Wicht
is nu in zicht.

Mook, 3.XII.71

W.J.A.F.R. VAN DEN CLOOSTER
BARON SLOET TOT EVERLO

VOLKSLEVEN

DE BECKUMSE GEBEDS-GENEZERS

WANNEER MEN BIJ DE KERK TE BECKUM een stille zandweg inslaat, die leidt naar 'n klein bos van hoge bomen, staat men binnen 5 minuten voor de woning van de gebroeders Ketels, Kerkpad 3. Het rustieke boerenhuis (22 meter lang en 20 meter breed), gelegen vlak achter café-restaurant 'Het Wapen van Beckum', is tot nog toe duidelijk ontsnapt aan de modernisering van de 20ste eeuw, zoals het daar staat in heel zijn oorspronkelijke eenvoud en landelijke bescheidenheid, niet ver van de provinciale weg Hengelo-Haaksbergen, verborgen voor het oog van de jachtige verkeersdeelnemer.

We gaan de deel op.

De paardestal terzijde van de voormalige dorsvloer heeft een prachtige kribbe van Bentheimer steen, waarop de vermelding: DM 1806 (Deo Maximo: in toewijding aan de Allerhoogste ten jare 1806).

In de ruime keuken maken we kennis met de gebroeders Ketels en spreken we onze bewondering uit over de schoonheid van de huisplaats, die nog restanten laat zien van een gracht en in de vorige eeuw werd bewoond door een zekere Veehof, destijds eigenaar van een melkfabriekje en steenbakkerij, maar later vertrokken naar Amerika.

In 1899 kwamen de ouders van de gebroeders Ketels hier wonen. Moeder Ketels-Egging overleed in 1940 op 69-jarige leeftijd. Bij haar begint ons eigenlijke verhaal.

Ja, moeder was gebeds-genezers. Mensen uit de buurtschap, die ongelukkigerwijs hun voet of pols hadden 'verstoekt' (ontwricht), zochten bij haar smeekgebed een voorspoedig herstel.

Niet alleen wist zij vrijwaring van pijn en spoedige genezing af te smeken voor verstuipte ledematen, maar ook voor brandwonden. Dit laatste echter was alleen aan de huisgenoten bekend.

'Moeder deer alleen veur verrukken (uitsluitend gevallen van verzwikken), want iej majt mar één deel oetoesenen,' vertelt haar oudste zoon, de thans 68-jarige Gerardus Johannes Ketels.

Deze ontving van zijn moeder de opdracht, om haar werk voort te zetten. Eerst na haar dood mocht hij er aan beginnen. Zijn jongere broer, Johannes Franciscus Ketels, werd ingewijd in de behandeling van brandwonden.

We vragen nieuwsgierig naar wat zo'n behandeling inhoudt.

'Ik maak eerst een kruisteken en trek daarna drie keer achter elkaar met mijn duim een kruisje op de plaats van de ontwrichting. Onderwijl bid ik het gebed, dat mijn moeder me leerde,' vertelt de

de gebroeders Gerrad en Johan Ketels te Beckum

oudste van de gebroeders Ketels, Gerrad. 'Deze behandeling moet op de twee volgende dagen telkens één keer worden herhaald, dus in totaal drie keer. Maar sommigen blijven na de tweede dag weg en enkelen al na de eerste dag, omdat ze geen pijn meer voelen. Maar dat vind ik niet juist.'

De jongere broer Johan vertelt vervolgens, dat voor brandwonden slechts één behandeling is vereist. Ook hij maakt eerst een kruisteken, legt de hand op de brandplek en 'bespreekt' hem (prevelt een kort gebed). Tot slot weer een kruisteken. Is het slachtoffer nog niet bij de dokter geweest, dan volgt tevens een aansporing om zich alsnog te laten verbinden.

De gebroeders Ketels antwoorden op onze vragen in alle rust en zonder ophef of drukte.

Wanneer we informeren naar enkele sprekende voorvallen, wisselen ze elkaar beurtelings af bij het ophalen van herinneringen.

— Moeder had eens een vrouw geholpen, die na de behandeling vertelde, dat ze er niet in geloofde. Die vrouw liep maandenlang met een verzwikte pols.

— Eens hadden ze moeder met een kar opgehaald, om een paard te bespreken dat zijn been had verzwikt. Het dier genas spoedig.

— Ik zelf hielp eens een oude boer met een verzwikt enkel, dat zeer dik was opgelopen. Toen hij de derde dag hier kwam, liep hij al weer gewoon over de deel, aldus Gerard Ketels.

— Een buurmeisje van 6 jaar had een brandwond op de arm ter grootte van een stuiver, die na enkele maanden nog niet was genezen, ofschoon de wond met brandzalf behandeld werd. Moeder was toen juist zes weken overleden, vertelt Johan Ketels. Ik ben naar haar oudershuis gegaan en heb de arm bestreken. Binnen een week was de wond

almelo

CHEMISCH REINIGEN

In één dag klaar

Beter · Vlugger · Goedkoper

Tempo Rohofstraat 2
Telef. 14354
(FILIAAL: Wed. Veldhuis, Ootm.str. 276)

Het Twentse Serviezenhuis

Heeringa & Co

Grotestr. 79, ALMELO

Wedgwood, Spode,
Royal - Copenhagen

Alle boeken over
TWENTE
Scholten's boekhandel

GROTESTRAAT 116 - ALMELO

In vroeger dage daansen de leu op
de dell' 'n veertoer. Weer völ later
'n zeuensproonk. Rechtovoort foxtrot,
wals en cha cha cha in niemoodse
daansscholen:

Wim POLMAN

Ootmarsumsestraat 26 — Tel. 4880

wij zijn gespecialiseerd in alle
voorkomende drukwerken zoals

- familiedrukwerk
- periodieken
- blocs enz.

DRUKKERIJ

landhuis

Exclusieve Herenkleding

Oostvogel

Sinds
1795

CITY-PROMENADE 63 — ALMELO

HOTEL-CAFÉ-RESTAURANT
de Mooie Vrouw

(TEVENS BENZINE-STATION)

Een van de oudste zaken in Twente
OOTMARSUMSESTRAAT 488 — ALMELO

■ VEEVOEDER
■ KUNSTMEST EN
■ LANDBOUW-
[BENODIGDHEDEN
in de beste kwaliteiten !!!

Door grote omzet **A.B.T.B.**
lage prijzen bij: **ALMELO**

Olympia

Tel- en Schrijfmachines
G. H. v. d. VEEN
Grotestr. 104 Tel. 12666

drogisterij — parfumerie
PRÜMERS

Bornsestraat 72 — Tel. 5650

Het huis voor geschenken

Bondsspaarbank
Nutsspaarbank

voor al uw **BANKZAKEN**

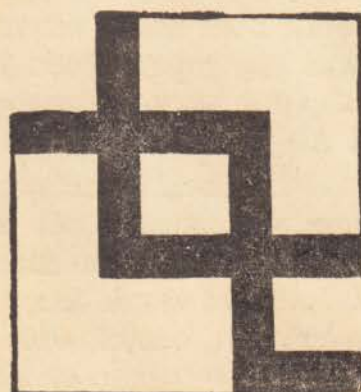
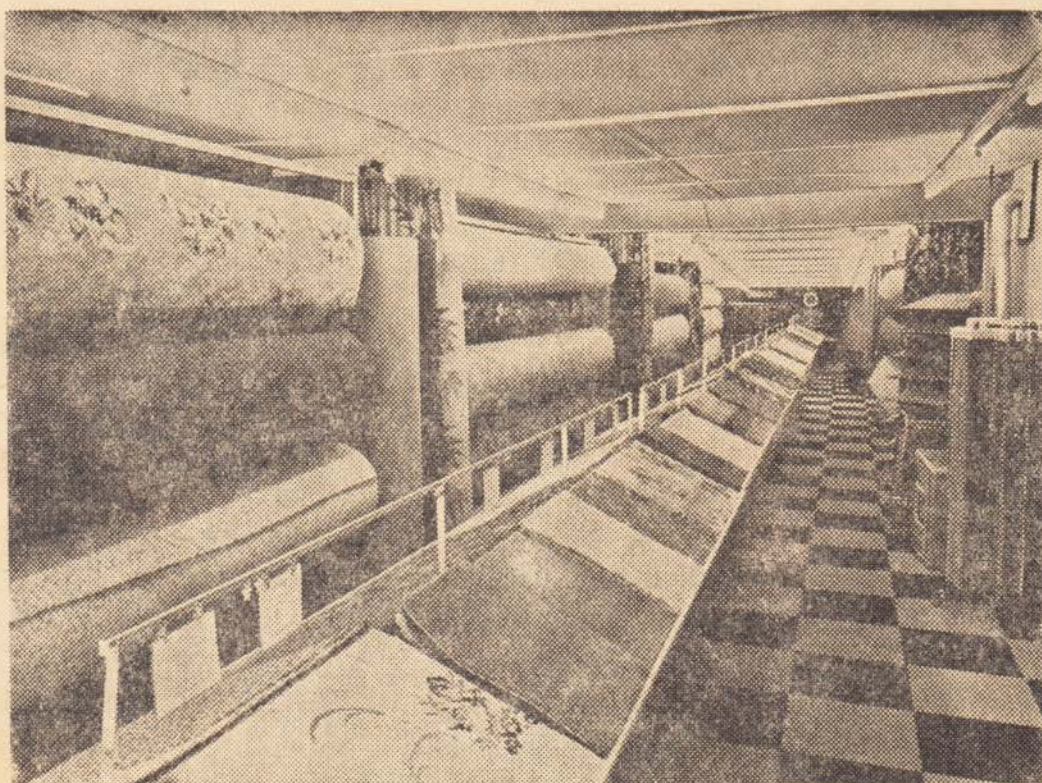
♦
Kantoren te Almelo, Wierden,
Vriezenveen, Rijssen, Nijverdal en
Borne

Elke gemotoriseerde weg-
gebruiker tankt bij voorkeur
vloeibare brandstof bij:

„Total-Bornerbroek”

omdat hij dan

- zuinig en voordelig rijdt
- met soepel lopende motor
- die het volle vermogen behoudt

Toon al d Tuinstraat
tapijtspecialist en
woninginrichter

Tel. 05490-13880; voldoende parkeerruimte
De gehele dag koffie

genezen. Dit geval heeft mijn eigen geloof in de gebedsgenezing zeer versterkt.

We helpen alleen als de mensen dit uit eigen beweging vragen. Eens echter hoorde ik van een ernstig geval van verbranding. Een jongeman kreeg kokende loog over zijn gehele lichaam en lag in windsels op het ziekenhuis. Toen ben ik er uit eigen beweging naar toe gegaan. Ik heb gesproken met moeder-overste en vervolgens het slachtoffer behandeld. De dokters waren verbaasd geweest over zijn spoedig herstel.

Steeds weer worden dezelfde resultaten genoemd: voorspoedige genezing, vrijwaring van pijn, rustige nacht en zo voort. De gebroeders Ketels herhalen het echter meer dan eens: men moet er in geloven. Dat wil zeggen: een goed vertrouwen hebben. In gemeenschappelijk geloof keren de dingen ten goede.

Maar geldt dat niet op velerlei andere gebieden van het leven? Ja, wanneer we elkaar in deze weken een *'gelukzaam niejjaar'* toewensen, spreken we dan niet evenzeer ons geloof en vertrouwen uit dat het goede de overhand zal krijgen....

SPORT

VORSTELIJK DUEL MET DE KLOOT

OOTMARSUM — Het carnavalsseizoen 1971-'72, dat binnen afzienbare tijd zijn hartverwarmend hoogtepunt bereikt, werd vorige maand ingezet met het traditionele klootschieters-duel tussen *'de Kadolstermennekes'* van de Plechelmusstad en *'de Othmarridders'* van Ootmarsum.

De 7de november omtrent half twaalf schoot als eerste PRINS JANUS I van Oldenzaal, daarmee de Oosterse wijsheid trotserend, dat de eersten wel eens de laatsen kunnen zijn.

Spoedig veroverden *'de Othmarridders'* onder leiding van hun Vorst een voorsprong. De eerste helft van de wedstrijd werd dan ook afgesloten met een winst van „*twee schorre in 'n tuk*” van Ootmarsum.

In de tweede helft leek het er op, dat *'de Kadolstermennekes'* zouden winnen. Uiteindelijk bleven de ridders van het Odemarus-stadje de Oldenzaalse representanten toch de baas, hetgeen menig Boeskoler de ontboezeming deed slaken: *'Het geet wier net as doomaols um 't vaandel.'*

Met trappelende wintertenen ziet men uit naar de revanche-wedstrijd in de komende slachtmaand.

We weten niet of er iets achter stak, maar kort na deze wedstrijd zongen *'de Kadolstermennekes'* op hun *'Elfde-van-de-Elfde-bal'* luidkeels het nieuwe Carnavalslied met in het refrein als eerste regel: *'De domste boeren hebt de dikste tuffel....'*

STREEKTAAL

DOE WIEJ VROGGER ZÖKKE JONGS WAR'N...

[Letterlijke weergave van een vertelling door H. SPROKKEREEF te Markelo, dit jaar op de toonband vastgelegd door de Hengeloër J. ten Holt. De opname vond plaats in verband met een studie van de Twentse omgangstaal, zeer speciaal ten behoeve van een fonetische documentatie.]

DOE WIEJ VROGGER ZÖKKE JONGS WAR'N, ja, wat mos iej dan doon? ...eh, fietsen war'n d'r neet, dus iej konn'n neet veer vot.

A'j wat woll'n, dan mös iej, en iej woll'n arns hen, dan mos iej dat altied te voote doon, mar 't meeste ginge wiej naor 't Entervenne.

't Entervenne, dat lea, dat lag tussen Riessen, Enter en Elsen, ...dat was 't Entervenne en 't Elsenervenne.

Daor ginge wiej völle hen, in 't veurjaor gingen wiej daor kievitseier zeuken, wiej zochen d'r eandeneier, en daor war'n welpen, en daor war'n grutto's, en daor war'n kwattels, en d'r war'n talingen, krikken — de hollandse naam is taling, mar wiej neumt dat hier krikken; (die krike-eändjes, da zatten van die hele mooien) — kemphanen, ruurdampen ...eh, de ruurdomp, die zee we niet meer, wiej neumt ze trouwens ok geen ruurdomp moar wiej neumt ze 'ne niebero.

Die köj smonn'ns vrog, teen'n uur of vieve, dan köj ze al heuren, dan mak'n ze zo'n heel donker geluud, en dat was heel wied was dat te heuren.

't Was dus eh... wat dat betreft was dat 'n heel mooi gebied.

Dan gingen wiej d'r ok wal later — da'w der moss' leern en iej mos d'r bloom'n zeuken — dan gingen wiej ok wal naor 't Entervenne, want da kon iej alle orchideeën vinnen die d'r in Nederland mar bekend war'n.

Laier hebt ze dat venne hebt ze helemaol bedöärven, d'r is toen 'n groten grawen is d'r deur egräwen en toen is dat ven dreug eloopen en toen dat reet dat wol niet meer want dat was eenen eh... ruimte met reet...

Mar dan gingen wiej d'r ok waleens 'saovends hen, want dat was 't allermooiste, want dan ging'n de sprao [de spreuwen; red. TP] — dee al op de weilanden dagens ging'n voer ging'n zeuken —, dee ging'n 'saovend in dat reet slaopen.

En d(ao) haw 'n keer met mekaar oaverleg, dan wollen wiej noa 't venne en dan nemm wiej wat van die sprao. Die köj dan zo, a'j d'r mar stille gingen zitt'n — dat veel eerst niet met, want d'r warren in dat ven akelig völle möggen, en die bet-

oldenzaal

GESCHENKBON

Zoveel schitterende geschenken...
En evenzoveel verschillende smaken.
Geef een geschenkbbon.

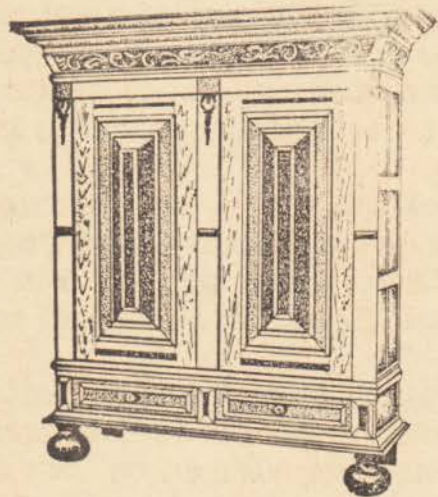
Blij met een geschenkbbon
G. Morselt

Voor
een deskundig uitgewerkte

C.V.-installatie

E. HEIDEMANN & Zn

Boterstraat 13-15, tel. 2077
Eekboerstr. 71, tel. 2708; b.g.g. 2349
OLDENZAAL

Door de eeuwen heen een meubel-
stuk, dat sfeer geeft in elk interieur.
Permanente expositie in onze toon-
zalen van vele modellen Gelderse
kussen- en rankenkasten

Smellink — Oldenzaal

Natuursteenbedrijf Onclin

Schuttersveldstr. 10, Tel. 05410/4743, Oldenzaal
Specialiteit in Openhaarden, Hallen,
Vensterbanken, Grafwerken etcetera.

de zaak met meer
dan 150 toonkamers

ERRES **PHILIPS**
TELEVISIE
Ben Lansink Oldenzaal
Grotestr. 20 Tel. 2981

KIP	KIP	KIP
regelt Uw schade	deukt Uw auto uit	spuit Uw auto

AUTOSPUITBEDR./UITDEUKINR.
Esstraat 6 — Tel. 2251 — Oldenzaal

voor keukens

Oldenzaalse Bouwmaterialen-
handel N.V.

BRÖCKING'S GROOTHANDEL

Richt van scheermes tot scheerstoel uw
kapsalon in. ➔ Eekboerplein 4, Oldenzaal

Antoon Hutten VOOR DE LOOP EN DE SLOOP

Van Opel, Ford en VW
alle onderdelen

Denekamperstr. 9, Tel. 2863
Sloperij Ootmarsumsestraat

DIVERSE PLAATSEN

COOP. ZUIVELFABRIEK
De Eendracht
ROSSUM

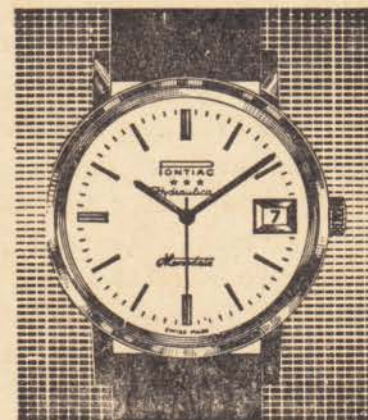
Het beste adres voor alle zuivelprodukten

**Speciale
reparatie-afdeling
Antieke Uurwerken.**

TH. BUDDE

JUWELIER-ANTIQUAIR
OOTMARSUM
Marktstr. 10 — Tel. 05419/261

ADVERTEREN IS ETALEREN

merkhorloges

G. Hofland

Mr. Horloger
Grotstr. 17 Denekamp

Autobus-
onderneming
Oldenzaal

Lijndiensten

Oldenzaal - Denekamp - Grens - Nordhorn

Moderne touringcars

Uitgebreid reizenprogramma

In de zomermaanden elke dag tochten in Overijssel
en het Duitse grensgebied

DENKT BIJ HET OPLOSSEN
VAN UW PROBLEMEN

RUIMTEVERWARMING
OOK AAN AARDGAS

Gem. Energiebedr. Rijssen

ten oe van alle kanten en dan later mar jökken van die möggenbeeten — mar, wiej gingen da in dat reet zitten en toen kowwe, toe't donker worren, toe kowwe dee zo — die sprao — van dat reet oppakken en die dee'w in 'n zak.

Doe hawwe de zo'n twintig hewwe d'r mettenömmen en doa bi'w nao 'n buur in de buurte gaon, want dan was oonze bedoeling dawwe dee sprao dee wo'w deur 't göttengat wo'w dee nao de kökken sturen.

Wiej trokken de kloomp oet, want wiej hadden — vrogger droog iej gin schoonen, doe hadden wiej altied kloompen an... en dat klostee natuurliek völ te hadde, doe trok wiej de kloomp oet en d(oe) kwammen wiej heel heinig bie 't hoes en doe ko'w deur 't göttengat wa zeen dat de leu die zatten um de taofel te praoten en, en de mooder dee zat te breien en toe kree'we ne sprao oet dee zak en dee'w deur dat göttengat en kwam natuurliek op dat lich van die petroleumlamp af.

Doe dee'w d'r nog is eenen deur — de leu dee springt verschrikt op want eh... ze weet neet of wat d'r oaverkömp. Ze hadden ok helemaol eerst nog neet in de gaten woa die sproa vandan kwammen.

— Jan, gao is nao de delle en haol 'n bessem, dan beure wiej dee vogel d'r oet.

Mar d'r worren... mar steeds wor d'r mar weer is 'n sproa wodden d'r bie in edaon en dat floddern mar deur de kökken hen en ze wissen niet wao zee houen mossen. Da hadden zee van die kleine bordjes staon, en strekken ze ok nog is 'n keer met de bessem langs en dat klettern op die steentjes, want vrogger hadden ze natuurliek gin plankenvloeren mar toen hadden ze zonne keikesvloere.

Die keikesvloere, dat was ne vloere van leem. En dan wan ze hier naor 'n barg hen ewes... van die grote witten steene, zo groot van 'n gulden ongeveer. Die hadden ze in 'n leem edrok en dan witten en dan hadden ze veur versiering d'r ok nog donkern. En d'r tussen deur, wie dan 'n betjen kunstzinnig anneleg was, dee maken d'r mooie figuren van. Mangs was 't ok alleen mar net 'n dambord, dus dan hadden ze mooie veerkanten emaaft.

...En die keikesvloere, ja, wanneer daar wat opfeel en eh... veural van dat scheurewark dat daor veur 'n bosome ston, dat feel natuurliek kapot.

En de ravage, die wodden natuurliek steeds groter en wiej zatten boeten, ja, en dörven niet hardop te lachen want dan hadden ze ons natuurliek wal eheurd, misschien ok neet, want dat was 'n gehouter en geloop deur mekaar hen en d'r kwam nog mar telkens weer een sprao bie...

En dan zetten e de duure wat lös in de hoppe dat de sproa nao boeten zollen vleegen mar dat gebeurde natuurliek neet want den sproa ging met

gin meugelikheid ging den 'n donkern in, den zag die duure denk ik ok niet ens.

En toen had nao onze mening had 't spel ok lang genug eduurd en doew bi'w mar vot egaon. Mar doe'w 'n goeien eand van 't hoes of warren da he'w eerst langoet in 't grös elegen um te lachen, want zo iets, dat ha'w nog nooit met emaaft.

AGRICULTUUR

BOEREN-OPSTAND IN TUBBERGEN TEGEN RUILVERKAVELINGS-PLAN

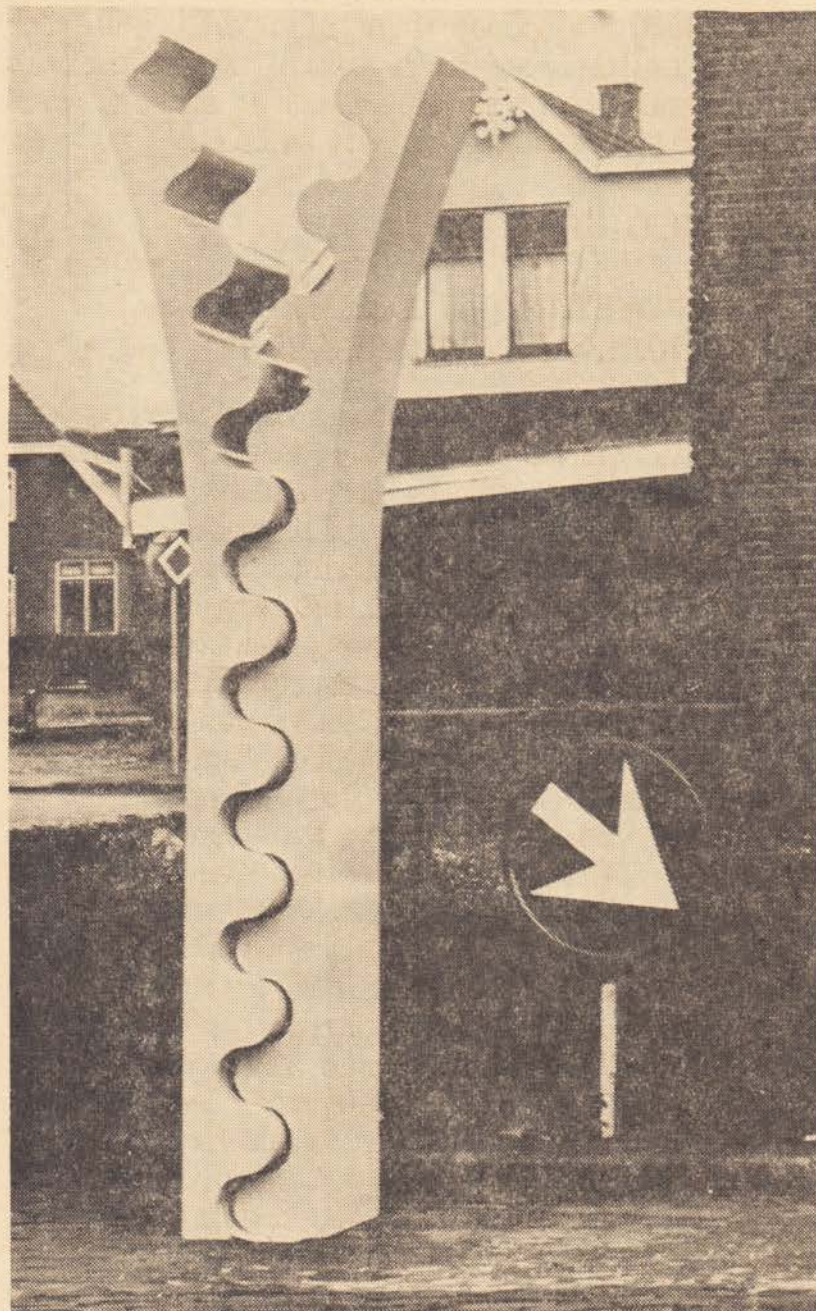
TUBBERGEN — De stemming over de voorgenomen ruilverkaveling te Tubbergen op 21 december jl. is uitgelopen op een hevige veldslag.

De Tubberger boeren, die het ruilverkavelings-plan „ónvolkomen” noemden, ondermeer omdat het niet voorziet in de mogelijkheid tot verplaatsing van boerderijen naar het nieuwe arbeidsterrein, probeerden met man en macht de stemming tegen te houden. Een voorstel van het boeren-actiecomité om — mede tegen de achtergrond van de op handen zijnde nieuwe wet voor de landverbetering — de hele stemming twee jaar op te schorten, werd door de verantwoordelijke overheden afgewezen omdat de ruilverkavelings-procedure nu eenmaal op gang was gekomen. Daarop verklaarden de Tubberger boeren hun onderdrukkers de oorlog.

Een 150-man sterke politiemacht trok zich de bewuste dag in Tubbergen samen terwijl elders in de provincies Overijssel en Gelderland nog 300 man in consignatie werd gehouden. Even voor twee uur in de middag — het moment waarop de wettelijk voorgeschreven vergadering zou beginnen — werd een grote tent aan de Prins Bernhardstraat, die door een politiecordoon hermetisch was afgesloten, met benzinebommen bestookt. Onmiddellijk daarna rukten twee rijdende giertanks op, die hun stanklading afschoten op de geuniformde manschappen bij de veldtent. Tijdens de daaropvolgende verwarring werd de komplette verdediging van dranghekken en prikkeldraad door de boeren met behulp van een „trekker” weggesleurd, de nabijgelegen Es op. Twee in reserve gehouden groepen van de gehelmde Rijkspolitie stormden met de wapenstok naar voren, waarmee de zes uur durende oorlog een aanvang nam.

Alom braken branden uit, tot in de woning van de burgemeester toe, straten werden opengebrouwen en talloze ruiten van winkels, voertuigen en openbare gebouwen sneuvelden. Vijf politiemannen werden gewond, van wie twee naar een ziekenhuis in Almelo moesten worden vervoerd. Eén van hen werd door een demonstrant met een mes in de rug gestoken, de ander liep een shock op nadat hij was getroffen door een straatklinker.

BEELDENE KUNST

[foto: Brandie Oosterwold, Hengelo]

Sjef Sales (Oldenzaal) '...ritssluiting...'

RITSSLUITING

De aanvankelijke indruk, dat de Oldenzaalse kunstenaar Sjef Sales zijn hierboven afgebeelde kunstwerk dichter bij de mensen heeft gebracht door er de naam 'ritssluiting' aan te geven, blijkt al gauw een schijn-indruk.

Want ofschoon het zeer wel acceptabel lijkt, dat de betrokken kunstenaar hier beslist geen 'tand-repen' heeft bedoeld, dan toch blijft het eenvoudige feit bestaan dat voor een 'ritssluiting' noodzakelijk een zogenaamde „trekker" is vereist, die de lepelvormige uitsteeksels van wat gewoonlijk „een rits" wordt genoemd, in elkaar vermag te doen sluiten. En omdat dit verhoudingsgewijs kleine,

maar toch beslist onmisbare onderdeel hier duidelijk ontbreekt, ligt de idee van 'tand-repen' eigenlijk veel meer voor de hand.

Waarom dan van een 'ritssluiting' gesproken?

Het dilemma, waarvoor de waarneming ons hier wil stellen, bestaat bij nader inzien slechts op 'huis-en-tuin'-niveau.

De beschouwer, die mocht hebben gedacht: „zó'n grote kerel... en dan nog ritssluitinkje spelen," zoekt de betekenis van dit werkstuk feitelijk al in een andere hoek.

En terecht!

Want eerst hij immers is in onze ogen een serieuze werker, wiens inspanningen in dienst staan van aktueel-menselijke ontplooiing en vooruitgang.

In welk opzicht dan is het creëren van een 'levens-grote' ritssluiting nog aktueel te noemen voor een vent van dertig jaar?

EEN ANDERE TAAL

De betreffende plastiek van kunstenaar Sjef Sales is voortgekomen en ontwikkeld uit een eenvoudige, vierkante zuil.

In de geschiedenis van de beeldende kunst, die tevens een geschiedenis is van waarneming en ontdekking, is de zuil niet nieuw.

Bij menig klassiek bouwwerk raakt men de tel kwijt, als men de zuilen gaat tellen.

In de bouwkunst echter ontmoeten we de zuil duidelijk als steun-pilaar of pseudo-pijler, terwijl een zuil van kunstenaar Sjef Sales geen enkel architectonisch nut nastreeft noch een decoratieve functie.

Een soortgelijke situatie treffen we aan bij de obelisk — ook wel 'pronknaald' genoemd, vermoedelijk niet alleen wegens het ontbreken van een bouwkundige functie, maar tévens, omdat de oorspronkelijke betekenis van de obelisk aan ons, zeer verstandelijke mensen, is ontgaan.

„Water op de touwen!”, moet de kunstenaar Michael Angelo hebben uitgeroepen toen de koor-den begonnen te rafelen, waarmee — tijdens de bouw van de Sint Pieter — de metershoge obelisk op het gelijknamige plein in Rome werd opgericht. Zij, die het destijds de moeite waard hebben gevonden deze gigantische zuil — met de toenmaals beschikbare middelen — vanuit Egypte per schip naar Italië te transporteren en in het hart van Rome overeind te zetten, moeten nog weet hebben gehad van de werkelijke betekenis van dit merkwaardige objekt. De obelisk namelijk spreekt een taal uit de wereld van de geest.

Maar wie heeft tegenwoordig, naast het dagelijkse gevecht om materiële vooruitgang, voorts nog tijd om geestelijke waarnemingen te verrichten?

Misschien de kunstenaar....

ROEP OM DE ABSOLUTE

Wie de obelisk kan horen spreken, verneemt een menselijke kreet die roept om God.

In de taal van de geest is 'de zuil' het symbool van de menselijke persoon.

Zonder tegenspraak kan men hier zeggen: elke mens is een levende zuil!

Het is de bedoeling, dat men in zo'n uitspraak mede 'de afstand' of 'het traject' aanvoelt, dat de mens — dwars door de Tijd heen — heeft moeten afleggen om te kunnen opstijgen tot de persoonlijkheid waartoe hij is gerijpt.

Ja, in dezelfde beeldspraak past ook de verzuchting, dat men zich voelt opgesloten in een vicieuze cirkel.

Die 'cirkel' is de benauwend kleine omtrek van van onze zuil. We kunnen er niet uit ontsnappen noch kunnen we uit eigen kracht een duimbreed toevoegen aan de lengte van onze as.

Bij verschillende vertolkers van deze geestelijke ontwikkelings-fase zien wij die onmacht-tot-zélf-bevrijding en -voltooing soms op treffende wijze uitgebeeld. Zuilen, die alle mogelijke „houdingen” aannemen of zich zogezegd in bochten wringen, om aan de eigen beperktheid te ontsnappen. Zuilen, die formidabele afmetingen hebben aangenomen, zonder echter een absoluut Eindpunt te vinden.

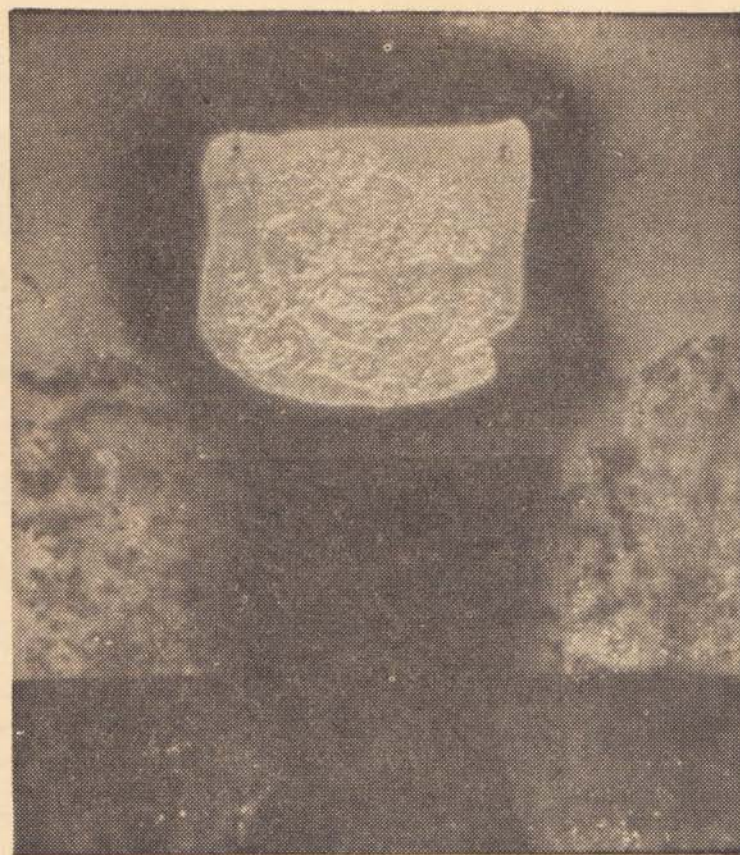
En dan plotseling — wanneer de vertwijfelde inspanningen de afmeting hebben aangenomen van een existentiële nood — wordt de Reddende Hand geboden... van buiten af.

In zijn plastiek genaamd 'ritssluiting', laat kunstenaar Sjef Sales ons zien, hoe hij aan de verstikkende greep van 'de eigen beperktheid' is ontsnapt. Zijn 'zuil' heeft zich 'geopend' voor Iets dat (of Iemand die) groter bleek dan hijzelf. Dus tóch een 'ritssluiting', zij het dan uitsluitend bestemd om ruimte te scheppen voor een goddelijke 'immanentie' of inwoning.

Wat er precies is gebeurd, is een verhaal dat Sjef Sales heeft bewaard voor een andere plastiek. Daarom gaan we even kijken naar een werkstuk van kunstenaar Jan ten Voorde uit Hengelo. Deze laatste namelijk geeft — binnen hetzelfde bestek — een uitvoeriger verslag, zij het in méér 'vergeestelijkte' termen dan zijn collega uit Oldenzaal.

En zie: de machteloze zuil heeft zich geopend voor een 'Ander', die bij machte is gebleken een Centrum te zijn waarin de menselijke persoonlijkheid kan uitmonden en waarachtige ruimte vindt voor verdere groei en vervolmaking.

Sjef Sales heeft deze 'ontmoeting met Omega' ('het Stralend Eindpunt', waarheen wij ons bewegen en tegelijk 'brandpunt van het Zijn', dat één-en-al licht en warmte en goedheid uitstraalt),

Jan ten Voorde (Hengelo) '...Godsontmoeting...'

[foto uit het boek 'de Trap der Vergezichten', dat binnenkort verschijnt; zie het bericht op blz. 13.]

gestalte gegeven in een afzonderlijke plastiek, waarvan wij in dit nummer helaas geen foto kunnen tonen maar waarvan de vormen zich gemakkelijk laten beschrijven:

Van de metershoge zuil is alleen het bovenste stuk overgebleven, een soort vierkante doos, waarin zich een bol bevindt die duidelijk groter is dan de beschikbare ruimte toelaat. Het is dan ook moeilijk te zeggen, of de bol in de doos woont of de doos in de bol.

De overstijgende grootheid van 'de Ander' alsook de innigheid van de ontmoeting spreken hier een klare taal. En ook al zou de kunstenaar zélve deze taal niet onder woorden kunnen brengen — hij is tenslotte geen 'woord-man' —, zijn zichtbare 'werken' leggen getuigenis af van de verborgen principes, die in hem werkzaam zijn.

Nu ook wordt duidelijk waarom de Egyptenaren de spitsen van hun obelissen hebben bekleed met edelmetaal, zodat het zonlicht zich er — stralen schietend — in weerkaatste.

Een prachtige symbolisering van 'n diep-menselijk, mystiek contact met de Absolute.

Zou hun 'zonnediens' zich hebben beperkt tot een afgodische verering van het hemellichaam waaromheen onze aarde draait?

Of zouden zij toch enig besef hebben gehad van een Eeuwig Licht, dat niet van deze wereld is?

J. W. M. Gigengack

hengelo

Vernieuwd:

onze Tijdschriften- hoek

Nu is er 12 meter show-ruimte voor tijdschriften uit binnen- en buitenland:

- * opini-bladen * weekbladen
- * hobby en techniek
- * kunst * mode * wonen etc.

boekhandel

H. Wichems & Zn.

Hengelo, Marktstr. 23, Tel. 13188

**Voor SPEELGOED
in elke prijs!
't Kinderparadijs**
Willemstraat 35 - Hengelo (O.)

HILBERDINK

GROTE SORTERING
TAFEL-, THEE- EN ONTBIJT-
SERVIEZEN

Marktstr. 25 — Hengelo

BLOEMSIERKUNST

K. Hunia & Zn.

Tuindorpstraat 38, Tel. 12751

ADVERTEREN IS ETALEREN

Het beste adres voor:

**GEDISTILLEERD, WIJN, BIER,
LIKEUR, LIMONADE**

Fa. Jac. Krabbenbos
Molenstraat 18

**Nu ook Alfa-Romeo
in Hengelo-omgeving**

AUTOMOBIELBEDRIJF
Deldenerstr. 42, Tel. 12120

ERNE

PORTJE

Deldenerstraat 8
Hengelo (O.)

DAMES-, HEREN-,
KINDER-PYAMA'S
EN -ONDERGOED,
SCHORTEN, ENZ.
Altijd goedkoop

H. ter Braak

Gasconvectoren, Haarden, Electro-
en Sanitair

Bornsestraat 24

Tel. 16137

HET SPEELGOEDPALEIS

Teutelink

Enschedesestr. 22, Hengelo

Voor het inrichten
van Uw woning:

Woninginrichting **Frans Tanke**

Weemenstraat 61. - Tel. 12862. - Hengelo (O.)
Zie overzichtelijke etalages en 3000 m² showroom

VERSTEEG's veearve
veur hoes en earve

Sloetsweg 382
Hengelo (O.) — Tel. 12207

**Autosputinrichting
BEVELSBORG**

Ingericht met moderne AUTOSPUIT. en
MOFFELCABINE
BINNENHAVEN 68 TEL. 14432

COOP.

RAIFFEISENBANK

Parallelweg L.S. Hengelo Tel. 10061
Bijkantoren: Oldenz.str. 168, Beukweg 81
en Oelerweg 28

Broekhuis

de boekhandel
met de grote keuze!

Enschedesestraat 19 - Hengelo

SINDS 1845:

Van Wezel

Transport — Montage
Kraanverhuur

Tel. Hengelo 19541

Tel. Amersfoort 11333

„Wiej veurt van allens”

• MEUBELEN
• TAPIJTEN
• BEDDEN

PETRI voor de moderne
woninginrichting!!
MARKTSTR. 15

Automobielbedrijf

Van Laar

en

Feijten

Enschedesestr. 127 - Tel. 13983 - Hengelo

DAF

MORSINK
SOLASPECIALZAAK
Servieren

Weemenstr. 6, Tel. 17832 Hengelo

't Is ne oetgemaakte zaak:

„Wa'j ook koopt, 't is aaltied raak
a'j bie' Elbert kieken gaot!”

Da's méér weerd as nen goeien raad

G. Elbert TWEKKELERPLEIN
(Waarbekenweg) Hgl.

Rijwielen - Motoren Bromfietsen

VERLICHTING

v. Merksteijn

Burg. Jansenplein 35 - Tel. 18556

EEN ABONNEMENT OP DIT
BLAD KOST f 7.00 PER JAAR

H. J. Krakors

AANNEMERSBEDRIJF

Tel. Hengelo 12964

Nieuwbouw, Onderhoud- en Betonwerken

BEHANG EN VERF

Fa. Wed. J. Walhof

Dorpsmatenstraat Hengelo

POEZIE

GEDICHTEN VAN GEERT CHRISTENHUSZ

Bij Drij./Uitg. Lotgerink te Oldenzaal kwam deze maand een keurig uitgevoerde bundel van de pers met meer dan 30 gedichten van Geert Christenhusz.

Een beknopte biografie van deze jeugdige poëet luidt als volgt:

„geboren 11-12-'49, begon zijn M.O.-B muziekstudie in 1968 na geslaagd te zijn voor gymnasium-a, gaat vervolgens psychologie studeren om later werkzaam te zijn als muziek-psycholoog-therapeut, schreef teksten voor komposities van Alphons Gaalman, waaronder twee volledige missen en enkele Nederlandse chansons, leidt twee jongeren koren en een amateur koor, ziet poëzie en muziek als communicatie-middel tussen mensen, verzorgt samen met Alphons Gaalman en „zijn” band 'Scramouche' geregeld konserten en houdt veel van jazz, pop, kabaret, de herfst en Engeland.”

Hoogtepunten uit het leven van een 22-jarige, die uiteraard hun weerklink hebben gevonden in de uitingen van zijn gemoed. Ontboezemingen, aan het volk prijsgegeven onder de titel OPUS I t/m VII.

Het Eerste Hoofdstuk draagt als ondertitel een verzuchting van Plautus: 'Homo homini lupus' — 'de ene mens is een wolf voor de andere....'

We schrokken er wel even van. Geert is immers geen gymnasiast meer, zodat alles, wat hij publiekelijk zegt, rechtstreeks de grote mensen-wereld raakt.

De jeugdige dichter laat ons echter niet in het ongewisse aangaande de aard van het kwaad dat alom dreigt:

„Er vloog een vliegtuig over
een schaduw trok voorbij
duizend bloemen lieten
duizend koppen hangen (—)”

en:

„In je auto, een huis van staal,
verborgen achter koplampen,
vervaagd je gezicht — mensendoder (—)”

en:

„Ik weiger mijn dienst voor u.
Ik ken geen vaderland.
Ik ken geen plichtsbeseft
jegens u, moordenaar van het leven.”

Het zijn slechts stukken uit gedichten, die hier toereikend zijn om vast te kunnen stellen dat Geert Christenhusz een waar kind is van zijn tijd. Een tijd, waarin 'mede-leven' en 'mede-lijden' listig tot 'projectie' zijn verklaard: „uw tranen zijn slechts druppels van een 'ego-nevel'....”

Toch schittert in zijn jeugdige visie steeds opnieuw het onverwoestbaar-menselijke —

hetzij een aarzelend geloof:

„mensen....

als-die-er-nog-zijn

die.... nog steeds....

in jou geloven....

GOD.

als- ja- als- ja- als....”

hetzij een aarzelende liefde:

„Wie durft tegen mij zeggen:

'Ik heb je lief'.

Wie is het, die mij alles geeft

wat van een mens kan zijn?

Wie bezit dit goddelijk aspect

en kan even vergeten

slechts IK te zijn?

IK ben het niet.”

Al lezende in deze gedichtenbundel herkent men de jonge mens, op weg naar de verborgen plaats en 't onbekende uur van zijn inwijding tot volwassene:

„Vergeten door de jaren

is het kleeft,

dat mij altijd omhulde.

Vergeten is de bril,

die zwart tot wit deed zijn

en mij mijn vrede gunde.

De nieuwe mens in mij staat hier

in kou en duister zoeken;

het beeld van toen is weg,

een vogel van beton heeft mij bekropen.”

Als een gevleugelde steen is de zwaarte van de verantwoordelijkheid op de schouder van de dichter neergestreken.

Een last, die echter licht zal blijken te zijn zodra — in overeenstemming met deze term — onze 'ver[antwoord]elijkheid' ook inderdaad een ANTWOORD is.

'Antwoord waarop?' — 'Antwoord aan wie?'

Sterk bewust als de dichter zich toont van het gril-lige, onverzadigbare EGO in de mens, zal hij de normen, waarnaar zijn antwoord zich dient te richten, bezwaarlijk kunnen zoeken in zijn eigen IK of in dat van de ander.

Het centrum te ontdekken, dat vaste grond biedt voor ons handelen en tegelijk normgevend is voor ons antwoord, blijft een uitdagend reisdoel.

BIJ DE TWENTSE BOEKHANDEL — [6.90]

enschede

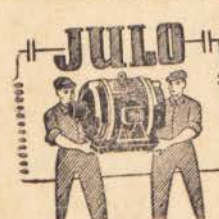
A.v.d. Leest Radio
Enschede Televisie

Radio onderdelen - Electrotechnische artikelen
 Erkend reparateur en installateur

OLDENZAALSESTRAAT 39 — TEL. 10688

Stamboekhandel NV
ADOLFS & PENNINK
studieboeken
pocketbooks - romans

JULO Motor defect?
 naar **JULO**
 direct !!!
 Pymontstraat 15 · 19
 ENSCHEDE

WAS-O-MATIC
 Oliemolensingel 30, Tel. 17586
VLUG EN VOORDELIG
 Elke was apart - Hygiënisch

FOTO **GOBO** FILM

Van Loenshof 10 Tel. 15271
 Filiaal: Oliemolensingel 37 Tel. 16118

Fijnhout- en Triplexhandel
Fa. W. LANGE
 Spelbergsweg 37, Tel. 4538
 levert: Fijnhout, Triplex, Hard- en
 zachtbaard, Vlas- en spaanplaat enz.

Voor herenkleding
 het beste bij **Besters**
 Van Loenshof 12, Enschede

SERIE —
Vroeger en nu

Verschenen: **Borne, Dene-
 kamp, Goor en Losser.**
 Nu ook verschenen **Haaksbergen**
 PER DEEL II.90

UITGEVERIJ de Klomp 22
WITKAM ENSCHEDE

FA. H. v. d. BERG
 OLDENZAALSESTRAAT 65 — TEL. 12543
**STEUNZOLEN, ELAST. KOUSEN,
 BREUKBANDEN**
 Leverancier voor alle ziekenfondsen

Machinefabriek
ARENS & Zn
 ► **tandwielen**
 Perikweg 52

N.V. Aanneming-Mij. vh.
H. W. TE PAS
 Enschede

Burgerlijke en Utiliteitsbouw
 Gewapend Betonbouw
 Grond- Water- en Wegenbouw

ADVERTEREN IS ETALEREN

Diverse plaatsen

Coöp. Aan- en Verkoopvereniging
Deurningen
 Tel. 05402—201

Veevoeder, Meststoffen
Brandstoffen, Zaaigoed
Pootgoed, Div. artikelen

Alle veevoerders onder CLO-contrôle

J. A. J. Strengers & Zn NV
Haaksbergen - tel. 05427/1297
 BLANKENBURGERSTR. 11
 bronbemaling, grondboringen, gas- en
 waterfittersbedrijf, Centr. Verwarming

Coöp. Aan- en Verkoopvereniging
Albergen
 Tel. 05494—207

Veevoeder, Meststoffen
Brandstoffen, zaaigoed
Pootgoed, Div. artikelen

Alle veevoerders onder CLO-contrôle

Coöperatieve Raiffeisenbank
MARKELO
 de bank waar U 't beste zit

„de kop'ren smorre”
 Twents ethoes in Maarkel

 an de grote weg van Hengel naar Deamter
 [Twentse specialiteiten]

Hotel
Haarhuis
Zenderen

In 't herie van Twente

Jan Stokkentre
Oude Metalen
 Enschede

TAILOR MARKER

*het nieuwe doorslagapparaat dat 't doorslaan
 van patronen aanzienlijk vergemakkelijkt !!*

OMKEERAPPARAAT

*voor ceintuur- en knoopplusjes, schouderband-
 jes, biezen, koordjes, enz. levert U de firma*

J. Wagelaar & Zoon
 Kalandersstraat 6 Tel. 15684 Enschede

NATUUR EN LANDSCHAP

OVERIJSSSELSE STATEN
STEMMEN VOOR S-23

ZWOLLE — Op woensdag 8 december viel een min of meer verrassend besluit. Met 31 tegen 25 stemmen besloten de Staten om hun besluit van mei 1971 te handhaven en derhalve de S-23 (nieuwe weg Delden-Bornerbroek-Almelo) in zijn geheel aan te leggen.

Met name van de zijde van de natuurbeschermers werd met zwaarwegende argumenten tegen de aanleg van deze nieuwe provinciale weg gestreden; [zie TP van juni/juli '71]. Vooral de doorsnijding van het waardevolle bos-, weide- en akkerland-schap van Twickel (traject Delden-Bornerbroek) zit hen dwars.

Aanvankelijk schenen de ontwikkelingen te verlopen ten gunste van de tegenstanders. Minister Drees van Verkeer en Waterstaat verklaarde zich vorige maand (nov.) namelijk bereid om de belangrijke verkeersweg E-8 versneld door te trekken naar de Zuidelijke Bandweg (de toekomstige snelweg Enschede-Hengelo-Almelo), en dit mede te financieren, eventueel uit gelden, die vrij zouden komen als de provincie mocht besluiten de S-23 niet aan te leggen. Aan laatstgenoemde nieuwe provinciale weg zou dan nog minder behoefte bestaan.

Zoals gemeld gingen de Staten niet op dit compromis-voorstel in.

[Op 7 okt. 1971 verklaarden ruim 150 bezoekers van 'n hearing te Bornerbroek, uitgeschreven door de plaatselijke KVP-afdeling, zich vierkant tegen de aanleg van de S-23. Op 28 okt. toonde de Almeloze gemeenteraad zich bij de stemming over een motie met 26 stemmen voor en één tegen sterk gesteund voor de aanleg van het tracé tussen Almelo en Bornerbroek. De eenzame Almeloze tegenstemmer wenste realisering van de totale S-23 (te weten van Almelo over Bornerbroek door het Twickelse landschap naar Delden).]

Verschijnt binnenkort:

J. W. M. GIGENGACK

DE TRAP DER VERGEZICHTEN

Spirituele kontakten met Twentse kunstenaars.

[meer dan 100 pagina's; met foto's]

Abonnees van de Twentse Post gelieven niet eerder te bestellen dan na ontvangst van een bestelkaart, die in de komende weken zal worden toegezonden.

UIT STAD EN STREEK

RUILVERKADELING TUBBERGEN
FORMEEL AANGENOMEN

TUBBERGEN — De ruilverkaveling te Tubbergen is 21 december jl. formeel aangenomen met 2926 tegen 12 stemmen...., omdat de wet stelt: 'wie niet stemt, is vóór'; [zie ook p. 7 van dit nummer]. Een beslissing over het thans te voeren beleid moet niet van het ministerie komen, maar van Gedeputeerde Staten van Overijssel. Pas als dit college in het ruilverkavelingsgebied een 'plaatselijke commissie' heeft gevormd, mag de ruilverkaveling doorgaan. Maar ook nu de verkaveling volgens de letter van de wet is aangenomen, zijn Gedeputeerden tot het vormen van zo'n commissie niet verplicht. Zij kunnen derhalve de uitvoering tegenhouden door eenvoudig van het instellen van een commissie af te zien.

Tubbergen, dat de voorpagina haalde van alle Nederlandse dagbladen, heeft volgens het ministerie gezorgd voor een unicum. In vijftig jaar ruilverkavelings-praktijk is het nog niet eerder voorgekomen dat een stemmings-gebeuren werd geblokkeerd.

Gedeputeerde dr. H. H. Schoemaker zei daags na de stemming: „Wat de uitvoering betreft geloof ik dat het tactisch zal zijn om tot een afkoelingsperiode te komen. (—) Ik dacht dat we toch maar weer eens moesten proberen rustig te gaan praten met de mensen die zich tegen de ruilverkaveling hebben verzet.”

De pastores van de parochies Tubbergen, Albergen en Fleringen hebben in een gezamenlijke kanselboodschap het agressieve optreden van 21 december veroordeeld.

RESTAURATIE PLECHELMUS-BASILIEK

OLDENZAAL — Een plan tot restauratie van de Plechelmus-basiliek te Oldenzaal is in voorbereiding bij het architectenbureau Pouderoyen te Nijmegen. Het wachten is op de goedkeuring door het ministerie van CRM en een financieel akkoord tussen rijk en kerkbestuur van de Plechelmus-parochie.

Terwijl monumentenzorg met de gedachte speelt, om de ramen van de basiliek te veranderen en te verbeteren, denkt 't kerkbestuur over 'n andere indeling van de kerk i.v.m. de gewijzigde liturgie.

Een grote keuze SCHILDERIJEN
ETSEN
REPRODUCTIES

kunsthandel Prins

Marktstraat 21 - Tel. 14256 - Hengelo — Wij verzorgen al Uw inlijstwerk

Spaar mee bij de Boerenleenbank

Boerenleenb. 'Twentzooom'

MET KANTOREN TE DE LUTTE
OVERDINKEL, GLANERBRUG
Hoge rente voor al Uw ingelegde spaar-
gelden. Lage hyp.- en voorschot-rente

BOERENLEENBANK

Lattrop Tilligte

Spaarbank — Alle Bankzaken

BOERENLEENBANK

Saasveld

Hoogste spaarrente. Voordelige voorschot- en
credietleningen. Verzorgt al Uw Bankzaken.

Sparen bij de

Boerenleenbank OOTMARSUM

•
voor vakantiereizen
en alle verzekeringen

Boerenleenbank

ROSSUM

Verzorgt alle bankzaken

BOERENLEENBANK

Albergen-Fleringen

De SPAARBANK voor stad en land
Maak gebruik van lopende rekeningen
Alle inlichtingen aan de bank

Boerenleenbank

Denekamp

de bank
voor iedereen

Spaar bij de

BOERENLEENBANK

Haaksbergen

de spaarbank
voor iedereen

BOERENLEENBANK

OLDENZAAL

- Rente 4-7 1/2 pct.
- De spaarbank voor iedereen

alle financieringen

3 kantoren — Tel. 4266

BOERENLEENBANK

HENGELO

KANTOREN: Achterhoekse Molenweg 64
Brinkstraat 20 (Markt)
J. Haydnlaan 48
Koekoekweg 34
Steenbakkersweg 1

Deurningen Beckum
Hoofdstraat 19 Beckumerschoolw. 43

Spaarbank - Alle bankzaken
Alle verzekeringen

UIT HET HUIS TWENTSE POST

'TWENTSE POST' OP GROOT FORMAAT

HENGELO — Met ingang van de elfde jaargang zal de Twentse Post verschijnen op groot formaat.

De maatregel hangt samen met de toenemende geldontwaarding, die vooral in de laatste jaren leidde tot buitensporige loons- en prijsverhogingen en ondermeer de dagblad- en tijdschriften-uitgevers in grote zorgen bracht.

Omdat de inflatie een eigen bestaan is gaan leiden — een chronisch verschijnsel in de welvaartsmaatschappij — hebben ook wij ons ernstig moeten bezinnen op maatregelen, die de continuïteit van ons blad veilig stellen.

Handhaving van het kleine, tijdrovende en daardoor kostbare formaat van de huidige Twentse Post zou op de duur alleen mogelijk zijn met behulp van een overheidssubsidie. Maar ook de rijksoverheid zit krap in de geldmiddelen:

De Redactie van het maandblad
"De Twentse Post"
Beekstraat 5-I
HENGELO (O.)

Rijswijk (ZH), 13 aug. 1971

afd. en nr. VO/AK-151.642

Geachte redactie,

Naar aanleiding van uw brief van 28 juni j.l. met het verzoek 'De Twentse Post' met een subsidie te ondersteunen teneinde het verschijnen van dit blad te continueren, moet ik u tot mijn spijt meedelen dat ik — gezien de uiterste soberheid, die de rijksoverheid moet betrachten en het feit dat er voor dit doel op de rijksbegroting geen middelen beschikbaar zijn — niet aan uw verzoek kan voldoen.

De Staatssecretaris van Cultuur,
Recreatie en Maatschapp. Werk,
namens de Staatssecretaris,
het Hoofd van de Afdeling
Volksontwikkeling

(was getekend:)

Mr. O. AKKERMAN

De Nederlandse overheidsuitgaven maken inmiddels 41 pct van

Hoogste rente over Uw spaartegoed

het nationaal produkt uit tegen 30 pct. in 1960; (dit is vrijwel het hoogste percentage van de westerse landen, die gemiddeld op een percentage van rond 35 komen).

Spijtig genoeg dreigen thans vele sociale en culturele activiteiten het kind van de rekening te worden bij de noodzakelijke overheids-besnoeiingen.

Kort na ontvangst van bovenvermelde brief vielen de eerste klappen.

Het ministerie van C.R.M. deelde de Ned. Federatie voor Huishoudelijke en Gezinsvoorlichting *'Het Bakken'* in augustus jl. mee, dat deze stichting niet meer in aanmerking komt voor subsidie in 1972. De afdelingen Almelo, Enschede en Hengelo moesten ten gevolge daarvan hun gebouwen, bureaux en leslokalen sluiten.

In augustus ook werden de plannen bekend om de Enschedese opera Forum te liquideren. Eerst nadat Gedeputeerde Staten van Overijssel en Gelderland in een gemeenschappelijk schrijven aan de minister van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk met grote aandrang hadden gepleit voor het voortbestaan van genoemd Opera-gezelschap, verklaarde Crm-minister Engels, hier geen onherstelbare ingrepen te zullen doen.

Intussen werd tevens bekend, dat minister ad interim jhr. mr. M. L. Braauw er niet over peinsde, diverse activiteiten als jeugd- en buurthuiswerk met extra geld te ondersteunen.

De Volkshogeschool *'Het Witte Huis'* te Borne kreeg begin nov. '71 van het ministerie te horen, dat men de eerste vier jaren niet behoefde te prakkezeren over het inrichten van het voormalig koets-huis tot restaurant, bar en keuken.

Een positief geluid leverde de brief, die minister Engels (C.R.M.) begin september stuurde aan de *'commissie-Rooy'*, welke de regering adviezen geeft over de steun aan de pers. Daarin werd aangekondigd, dat de regering een toeslag gaat heffen van 5 procent op de STER-reclame via radio en t.v. om daarmee de kranten te helpen. Op jaarbasis brengt dat circa 5 miljoen op.

De week- en maandbladen echter zijn in de kou blijven staan. De *'NOTU'* (Nederlandse Organisatie van Tijdschriften-uitgevers) stelde in een brief van 10 sept. aan de Crm-minister, dat de tijdschriften in een moeilijke situatie verkeren. Zij konstateerde discriminatie in vergelijking met de dagbladen op punten als BTW (belasting toegevoegde waarde), posttarieven en overheidssteun, en vroeg om een onderhoud, dat echter nog op zich laat wachten.

In oktober kwam het bericht, dat het opinieblad *'De Nieuwe Linie'* (oplage 23.900 en al 26 jaar wekelijks verschijnend), zal moeten verdwijnen als niet binnen korte tijd 10.000 nieuwe abonnees zich aanmelden. Ook het voortbestaan van het weekblad *'De Haagse Post'* en het dagblad *'de Tijd'* bleek in gevaar.

Fusies in de courantenwereld, heftige acties van beeldende kunstenaars tegen het besnoeiingsbeleid van de rijksoverheid enz. enz., compleetelden in de 2de helft van 1971 het beeld van een overspannen economie en de weerslag daarvan op de diverse sectoren van het maatschappelijke leven.

De Twentse Post mocht niet achterblijven met het treffen van maatregelen.

Daarbij bleek een wijziging van het formaat vooralsnog de beste oplossing om de produktie-kosten te drukken en de huidige abonnementsprijs te handhaven, ofschoon een stijging van 40 pct. frankeringskosten voor periodieken alsmede een verhoging van telefoongelden ingaande 1 jan. '72 de lasten wederom hebben verzwaard.

„SCHOEF ONDER 'N DOEM"

We hebben wel eens de stille hoop gekoesterd dat de een of andere meelevende Twentenaar *'met schoef onder 'n doem'* (over ruime geldelijke middelen beschikkend) „'n luk" in de redaktie-kas zou storten, ondermeer om ter zake deskundigen in de gelegenheid te stellen diverse studies aan te pakken en daarover te publiceren. Want herhaaldelijk worden wij attent gemaakt op zaken, die een nader onderzoek waard zijn, maar bij gebrek aan middelen moeten blijven liggen. Zoals bijvoorbeeld de aangelegenheid, waarvoor de heer F. J. Overbeek uit Den Haag (Burnierstr. 31) de aandacht vraagt:

Geachte redaktie,

„(—) In de Lutte, niet ver van het vroegere hotel *'Het Zwaantje'* lag 35-40 jaar geleden midden in het bos een blijkbaar kunstmatig opgeworpen heuvel, bij de bevolking bekend onder de naam *'domineesbult'*. Rondom deze bult vonden wij heuveltjes van zwerfstenen, niet alleen in de noord-zuid en oost-west richting, maar ook waren de keerringen aangegeven. Een inmiddels overleden geschiedkundige, die in ons gezelschap was, sprak de veronderstelling uit, dat dit wel eens een voormalig Germaans heiligdom zou kunnen zijn.

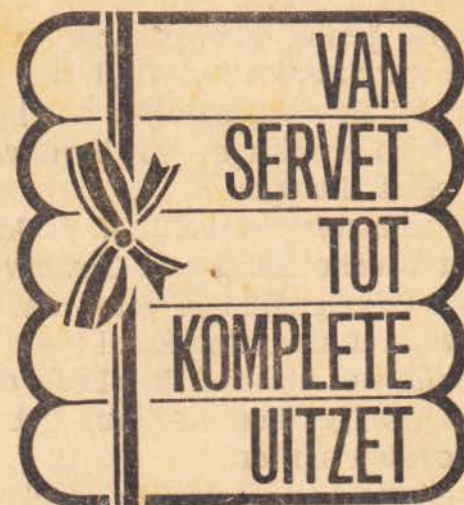
(—) In dezelfde periode zijn wij ook op zoek geweest naar de zgn. heilige lijnen. U weet waarschijnlijk wel, dat het centrale heiligdom was in Lippe Dettmold, de Externsteine. Door het gat in de oostwand en dat in de Irminzuil kon men bij de zonnewende precies het moment daarvan vaststellen. Op de avond voor deze dag werd op een platvorm een vuur ontstoken, dat over het hele land werd doorgegeven door middel van deze vuren. Wij hebben in Twente en zelfs tot bij Nijmegen opgeworpen heuvels voor deze heilige lijnen vastgesteld, die onderling ca. 5 km. van elkaar verwijderd waren. Wij konden op de kaart vaststellen, waar een volgende aansluitende heuvel moest zijn. Daarbij moesten natuurlijk wel de bogen van de breedtegraden worden gevolgd." [was getekend F. J. Ov.]

GENTLEROY VOOR VRIJETIJD- KLEDING

KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN
GEBR. VAN HECK N.V. ENSCHEDE.

JORZOLINO

KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN
JORDAAN-TER WEEME N.V. HAAKSBERGEN

ERICA-SERVICE

Doe het zelf en maak van uw tuin een LUSTHOF. Kosteloos maakt ERICA voor U een grondplan. Vraagt inlichtingen.

VéGé

voor ^U_W levensmiddelen

guller met zegels.. guller met guldens

Op VéGé-artikelen steeds
10 0/0 kort. in geldzegels

Coop. Landbouwvereniging
— West-Twente —

met vestigingen te
MARKELO en GOOR

Mengvoerders onder C.L.O.-
contrôle, Meststoffen, Brand-
stoffen, Bestrijdingsmiddelen.

Hannink

Timmerfabriek NV

Hengelo (O.) — Tel. 13701

Levering van:

kozijnen, ramen, deuren, trappen
enz. voor utiliteits- en woningbouw

TIENDE JAARGANG TWENTSE
POST [TIEN JAAR DOKUMEN-
TATIE OVER TWENTELAND].

VOLKSWAGEN

Onderhoud · Service · Verkoop

AUTO-
BEDRIJF

HUISKES NV

Deldenerstr. 134

Hengelo

C.L.V. LANDBOUWERSBELANG

Haaksbergen

C.L.O.-mengvoerders

Ruwvoerders

Brandstoffen

Wij verzorgen:

een avond vullend

kleurenfilm-programma

over Twente

FOTOPRINS, Tuindorpstr. 28, Hengelo

Voor al uw
elektrische installaties
op elk gebied

N.V. Electro

Techn. Bureau

v/h Sterckel

KOEKOEKSWEG 49, HENGELO

Makelaarskantoor

ROTTINK N.V.

Deldenerstraat 36-38, Telefoon 13041, Hengelo (O.)

VASTE GOEDEREN

♦ ASSURANTIËN

♦ HYPOTHEKEN